

Szeged bolygói

1. Algyő

Két város csábitgatta magához: Hódmezővásárhely és Szeged. Az utóbbi győzött. Segítette az öreg Tisza, hiszen a Szeged felőli partján épült meg évszázadokkal ez előtt Algyő. Terjeszkedett a falu. A szélesedő házak ma már a város küszöbéhez értek. Ide hívta ide vonzotta őket az ipar, a megélhetés és az olaj.

Egy kis történelem

Régi település. Pusztított itt tűzvész, a megvadult Tisza, járvány tizedelte az ősi foglalkozást űző jámbor falusiakat. Ehínség, urak világa, a tatár és török idők nem múltak el nyomtalanul. Kevés az írásos emlék. Táppál említik már az 1138-as esztendőben, amikor is a dörmösi prépostságnak adományozták. Régi nevén Villageu — (ejtése: gó, győ), s közel ezeréves település.

A falut széppé teszi a Tisza, s mindig is remény-nyel töltötte el a keserves sorsú pórokat, ingyen zsákmányt, anyagi gondjaikon való könnyítést adott. Nehéz esztendőben nem volt hiány. Szükség esztendőben sem. Főleg az uraság idejében. Az olasz disznókupecből gróffá ügyeskedő Pallavicini néhány zacskó kemény aranyért szerezte meg a birtokot, természetesen ugyanúgy, mint a grófi titulust. Akkor már 1832-t írtak.

Az öregek beszéltek, rossz ember volt az akkori gróf, egyszer meg is haragudott a falura, meg a városra is. Ez a nagy árvíz után történt, amikor lebontatta a kastélyát, hónapokig szállították az ökrös fogatok az építőanyagot Sövényházára. Kastély nélkül maradt a falu. Ma sem hiányzik. Igaz, a romjai még fellelhetők az Irma-majorban, oda települt az egyik közös gazdaság.

A szóbeszéd vélekedik még a jó kasznár úrra is, aki itt szolgált az uradalomban, később pedig házat vett Szegedben. Ez a jó Steingassner kasznár pedig Tömörkény István író bátyja volt.

Régi legendák

Állítólag igazságos Mátyás is megfordult a faluban. Kétszer. Nem hiába szeretett titokzatosan ellátogatni a magyar falvakba, az algyői kiruccanásáról is csak mende-monda terjeng.

A híres betyárvezér, Rózsa Sándor alakját övezik. Meg-meglátogatta az uradalmat, elkötötte a legszebb csikókat. Könnyen megtehetette, ura volt, parancsolója a pusztai világnak. Egyszer éppen a hajdani tisztartó házából a kerítésen át ugratta a lovakat. A valamikori kőkerítés maradványai még őrzik ennek a nyomát.

Az ősi mesterségek megmaradtak. Halászás, földművelés, vesszőfonás. Korábban a bölcöket, ágyakat, bútorokat, garabolyokat, kosarakat mind-mind vesszőből fonták. Talán még a koporsókat is. Ahogy a célszerű szegényembőr élete megkívánta, kiparancsolta. A vesszős műtről, a hajdani szegénység alázatos napjairól a Tisza tanúskodik is, az egyik partszakaszát ma is Vesszősnek hívják.

Elfognak a földek is

A földek a Tisza két oldalán terülnek el. Erős kötött-talajú, agyagos földek. Jó termő, gazdag földek. Összesen 12 ezer 500 hold. Három szövetkezet, két állami birtok gazdálkodik rajta. A lakosok száma 5652. Futotta volna tehát a megélhetésre. Jutott volna föld minden szegényembernek. De erről sokáig nem lehetett szó.

Sokan eljárnak a faluból. Vasúton ezer ember is, autóbusszal és a különböző vállalatok teherautóin ugyan-csak ezer ember. Jó a közlekedés Szegedre. Naponta 13 buszjárat és hat vonat indul.

Fognak a földek. A volt algyői Petőfi Tsz csatlakozott a szegedi Felszabaduláshoz 2 és fél ezer holdnyi területtel. Aztán meg jöttek az olajosok. Az olajfűrészek. Az algyői medencében 1964-ben még csak másfél millió beruházásról tárgyaltak. Ma már 3 és fél milliárdról van szó. Az olajkutak a város és a falu közé kerültek. Viszszavonhatatlanul magához fűzte Szeged e területet. Lassan beépül. Hatalmas ezüst-tartályok sütkéreznek a napon, munkásszállások emelkednek. Az idén átadják a 3500 személy számára készült munkásszállót. A faluban családi házak is épülnek, 40–50 telket jelöltek ki az olajosoknak.

Búza, kukorica helyett olajkukta magasodnak. Meghaladja a 750 holdat, amit az új ipar bekebelezett. Az algyőiek nem sajnálják. Több munkalehetőséghez jutnak, csinosodik, szépül a falu.

A mai falu

Nem sokban különbözik a többiektől. Templom, mozi, művelődési otthon, bel- és

külsőterületi iskolák, gyógyszerár, óvoda, orvosi rendelő és a földművesszövetkezeti, kereskedelmi hálózat majdhogya húsz boltjával, kocsmáival. A főtéren található egy felszabadulási emlékmű, a templom falán márványtábla azok névsorával, akik az első világháborúban valahol a távoli csatamezőkön odamaradtak. Évente 30–40 ház épül. Az utóbbi tíz esztendőben 371 család talált otthonra. Algyő új rendezési tervének elkészítését az olajosok fedezik. A falu és az olaj elválaszthatatlan. A közelmúltban elkészült a 22 kilométeres vízhálózat 4,9 millió forintért, ezzel 881 ház udvarára vezették be a vizet.

Csinosodik, szépül, kulturálódik a falu. Kevesen vágyódnak el innen. A fiatalok óránként érik Szegedet. Szokásaikban, öltözködésükben már városiak. A holnap még többet ígér. Gázfűtést a lakásokba, nagyobb, korszerűbb vasúti állomást 12–14 pár vágánnyal, s kétirányú forgalmú közúti hidat.

Eleven, mozgalmas kis falu. Lakói temetik a régi mesterségeket, foglalkozásokat, s egyre inkább a városba, az iparba kíváncsoknak, s egyre inkább ott érzik otthon magukat. Lassan-lassan feladják, elfelejtik régi önmagukat. Talán a mesterséget is. Egy öreg halász mondta:

— A vízről éltem én, apám is, nagyapám is. De megszaktak az örökségünk. Megváltozott a világ. Szébb, jobb, mozgalmasabb, még ha egy kicsit idegenül is érzem benne magamat.

Igaza van az öregnek.

Sz. Lukács Imre

A kígyószekta rémtettei

Bahia braziliai állam rendőrségét az vezette az emberáldozatot végrehajtó fanatikusok szektájának nyomára, hogy az egyik út mentén fej nélküli holttestet fedeztek fel. A szekta tagjai barlangban laknak, amelynek mélyén állítólag bűvös kígyó él, és állandóan áldozatokat követel.

Üvegházi orgona

A Kertészeti és Szőlészeti Főiskola soroksári tangazdaságában virágzik az üvegházi fehérorgona. Képviselet: csokorba kötik a tavasz legszebb virágát

MTI foto —

Fehérváry Ferenc felvétele

Előnyös szerződés

Az új gazdasági mechanizmus érvényesítésével január 1-től kezdve előnyös szerződést kínál a termelő gazdaságoknak a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat, Csongrád megyei Igazgatósága. A közös gazdaságok élnek is ezzel a lehetőséggel. Ennek is köszönhető, hogy nincs lemaradás a kenyérgabona szerződésekkel.

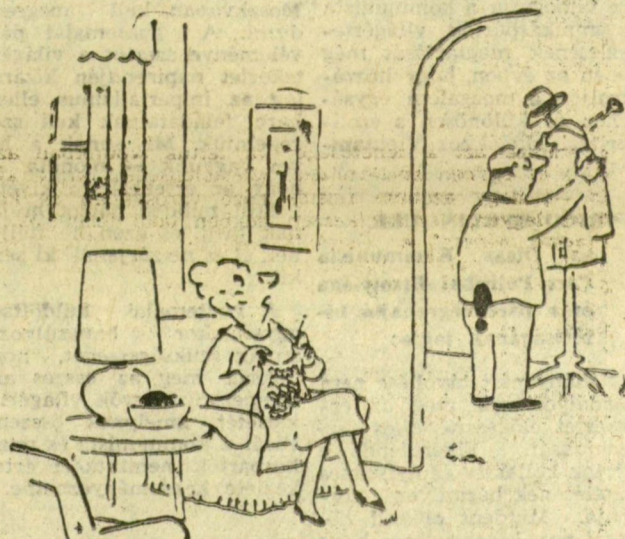
Az előnyös szerződés értelmében minden mázsza kenyérgabona után 10 kiló korpára vásárlására jogosultak a termelőszövetkezetek. Ha akarják, ezt keveréktakarmanyra is átválthatják. A szegedi gazdaságok az eddigi szerződések után 127 vágon korpára tarthatnak igényt.

A sasok országa

Uzbegisztánban létezik egy állam az államban, amelyet a lakosság Berkut-Hanának nevez, ami magyarul annyit jelent, hogy sasfészek. Ott élnek a királysasok, amik gondosan őrködnek, nehogy bárki is betolakodjék területükre. A sasok már gyakran megtámadtak embereket. Úgy látszik azonban, újabban elhatározták, hogy légterületüket is védelmezik. Történt, hogy két királysas megtámadott egy helikoptert, amely megsértette Berkut-Hana légterét. Zuhanó repülésben támadták meg a „vas-madarakat”.

A pilóta ügyes kitérő manőverére volt szükség a helikopter megmentéséhez. A királysasok végül is „birodalmuk” határáig kísérték a helikoptert, s aztán visszafordultak...

Jelmezes élet

— Már megint fizetésemelési kérelemhez öltözködsz? ...

MAISÁG — közel-nézetben

Biztosan szükséges az ízlésről folytatott vita. Van is gyakorlati haszna. Különösen akkor, ha valamelyes tudományos ismeretekre támaszkodva történik ez, mondjuk szociológiai felmérésekre, vagy matematikai számításokra, s ez bekerül a kultúrpolitika irányításába meghatározó erővel. Ennélfogva a vita szükségességét nem is lehet kétségbe vonni. De azt hiszem, e vita célszerűségét és alaposságát annál inkább. Már csak azért is, mert egy filozófiai alapon nyugvó vita sokat ad a tudomány számára, s egy társadalmi valóságot tükröző vita sokat nyújthat a gyakorlat számára is. De sokszor az az érzése az embernek, hogy ezek a viták lart pour lart jellegűek. Viszont érzésekre adni nem szabad. Ezért én elmentem, megkérdeztem különböző életkorú és szakmájú embereket, hogy mit olvasnak, a televízió műsorából mit kedvelnek, s általában mi érdekli őket. Nem is teszek mást, csak leírom a tapasztalatokat.

★

APÁMEKNÁL: nyugdíjas nyugalom veszi körül azt az egy szobát, ahol laknak. A nyugdíj elég is, meg kevés is egyszerre, attól függően, hogy ősz elé néznek vagy a tavasz kezdődik. Sokat olvasnak. Mindent, ami kezük ügyébe akad, válogatás nélkül. Telik rajtuk az idő, különben nem is érdekli őket, hogy milyen esztétikai kategóriába tartozik az a könyv és milyen társadalmi korokról szól. Csak annyira le-

gyen érdekes, hogy valamivel előnyösebb legyen olvasása a semmittevő üldögélésnél.

A SZOMSZÉDBAN: itt is nyugalom van. Olvasásra nincs idő és a lehetőség is igencsak kevés, mert két elemével nemigen lehet olvasni, az újságot sem, legfeljebb a nagybetűket. Nem nyugdíjasok még, de már közel járnak ehhez a korhoz, van televízió és rádió is. Megnézik a filmeket és aztán — ámen. Jó a film, vagy nem jó, erről nem sokat vélekednek. Nincs is olyan igényük, hogy így vagy úgy véleményt nyilvánítsanak. Egyedül arról esik szó, hogy izgalmas volt-e, vagy unalmas. Magasabb művészi, esztétikai igény nem merül fel.

A MÁSIK SZOMSZÉDBAN: középkorú házaspár lakik itt, első osztályos gyerekek. Szép berendezett, egyszerű lakás, izlésesen összeválogatott bútorokkal, rádió, televízió. Járatták a helyi újságot. Könyvet nemigen olvasnak. A férj nem szeret olvasni, inkább pecázní, télen meg a szaktársakkal kicsit elfröcsöszgetni. Az asszony néha elolvas egy könyvet, leginkább a Cronin-regények tetszenek, vagy azok, amelyek távol esnek az életől, valami érdekes egzotikumot tartalmaznak. A televízióban közölt produkciókból főként az NDK kémfilmek és az Orion úrhajó kalandjai tartanak számot érdeklődésre. Mi az egyéb szórakozás-idegtöltés? Érdekes, erre nem tudnak felelni. A férj napi 14 órát dolgozik rendszeresen, mert ezáltal keresi meg a havi három és fél ezret, az asszony meg a gyerekekkel bajol, az otthoni rendben tartja, néha főz. Különösebb szórakozási igényük nincs is. Színházba, moziba éppen úgy nem járnak, mint az előző kettő.

A TANÁRNÓNÉL: érdeklődő, olvas, panaszkodik, hogy kevés az ideje, mert a szaktárgyával van elfoglalva, matematika-fizika szakos és mint mondja, a matematika fejlődése olyan szé- dültesen gyors, hogy alig győző legálább némileg lépést tartani. Szereti az irodalmat, az értekes, nemes irodalmat. Elolvassa a maiakat is, bár ezt, mint mondja, válogatás nélkül, ami a keze-

ügyébe kerül. De még mindig többre becsüli a klasszikusokat, az orosz-szovjetet, és a mai nyugatiakat. Esztétikai értékítélete biztosan megvan, de erről nem beszél. A tévé-műsorra csak annyit mond, hogy meghallgatja a híreket, s ha valamit érdekesnek talál, színházi előadást legtöbb esetben, akkor megnézi. Azt mondja egyébként, hogy rosszak a tv-filmek, elmaradnak a tényleges „filmterméstől”, tehát a maiságtól, viszont moziba járni nincs idő, s ezért nem vádolható (mint mondja) azzal, hogy ő egy elfelejtett filmesztéta.

A DIÁKNÁL: szeretne olvasni, csak nem érá, mert a második gimnáziumban olyan szoros a program, hogy alig tudja elvégezni napi öthat óras tanulással is a kiadott tanulmányt. Ehhez járul még a korrepetálás matematikából heti két órával és az angol nyelvtanulás külön heti két órában, s azután az esetlegesen jelentkező társadalmi kötelezettségek ellátása. Egyedüli szórakozása a televízió, de nincs kialakult véleménye a műsorról. Legfeljebb annyi, hogy túlzásba viszik a krimi, mert őt különösebben ez nem érdekli. Moziba évente egyszer-kétszer jut el és színházba is körülbelül annyiszor, vagy valamivel többször, de semmiképpen nincsen olyan határozott művészi ízlése, ismerete, hogy alaposabban meg tudná ítélni azt, amit lát. Tetszik, nem tetszik alapon mond véleményét. Itt azonban nincsen alaposabb ítéletalkotási készség, mert szegény az irodalmat is csak szöveggyűjteményekből képes megtanulni az órára.

EGY AKTIVAN POLITIZÁLÓNÁL: műveltsége, művészeti érdeklődése jobb, mint az eddigieké, de a túlhalmozott munkát megsínyli ez a típus is. Az ítéletalkotás megalapozottabb, különösen a politikai érettség segít, de az a baj, hogy idő hiányában kicsi az áttekintés. Ritkán, egészen ritkán egy-egy szépirodalmi könyv,

Teremtse
farsangra
jó hangulatot
OTTHON

Segítünk Önnek!

RADIÓK,
TELEVÍZIÓK
és LAKÁSHANGSÍTÓ
BERENDEZÉSEK.

„ECHO”
Elektroakusztikai
Szaküzletben

Szeged, Kőlcsey u. 4.
(Royal Szállóval szemben)
Díjtalán házhoz szállítunk
Díjtalán lakásban üzembeliyezzük nálunk vásárolt készülékét!

S. 133 761